

Oświadczenie Ministra Sprawiedliwości

o stanie kontroli zarządczej

za rok 2020

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie dziale administracji rządowej sprawiedliwość,

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:

- oświadczeń Prezesów i Dyrektorów Sądów Apelacyjnych o stanie kontroli zarządczej w sądach z obszarów ich apelacji,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej o stanie kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej,
- oświadczenia Dyrektora Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich o stanie kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,

- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Rektora-Komendanta Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości (wcześniej Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie),
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi.

Oświadczenie Prokuratora Krajowego o stanie kontroli zarządczej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury za 2020 r. przekazane zostało do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

2021-04-28

.....
(miejsowość, data)

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

.....
(podpis ministra/kierownika jednostki)

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

a) Sądy Powszechne:

- ograniczenie pracy sądów w związku z pandemią wirusa COVID-19,
- niedostateczna ochrona zasobów ludzkich spowodowana czynnikami zewnętrznymi, m.in. niewystarczającą ilością etatów we wszystkich grupach zawodowych, nieadekwatną do zwiększającego się wymiaru zadań i obciążenia ilością pracy,
- niewystarczająca liczba szkoleń i nieadekwatność systemu szkoleń do aktualnych, faktycznych potrzeb szkoleniowych; niewystarczająca liczba miejsc dla uczestników szkoleń, również e-learningowych,
- brak regulacji wewnętrznych w niektórych obszarach działalności lub ich niedostosowanie do aktualnych przepisów prawa lub ustalonych mechanizmów kontrolnych w jednostkach (także w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego w warunkach pandemii),
- nieaktualne procedury wewnętrzne,
- brak efektywnego i skutecznego przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi oraz wewnątrz komórek organizacyjnych.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

Zastrzeżenia w zakresie zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi w związku z uwagami i zastrzeżeniami po wizytacjach, w zakresie kontroli finansowej.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej.

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- utrudnienia związane z przepływem informacji pomiędzy pracownikami KSSiP,
- niskie zaangażowanie pracowników Krajowej Szkoły do współdziałania przy wyznaczaniu zadań służących realizacji celu, a także do współdziałania przy identyfikowaniu, analizowaniu i reakcji na ryzyko w danej komórce organizacyjnej,
- brak „Oświadczeń o odpowiedzialności za powierzone mienie” od pracowników korzystających z urządzeń mobilnych (m.in. laptopów, telefonów komórkowych).

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w IES im. Jana Sehna w Krakowie.

g) Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości (wcześniej Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie):

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w SWWS (WSKIP w Warszawie).

h) Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w IEEiF w Łodzi.

i) Ministerstwo Sprawiedliwości:

Zastrzeżenia w funkcjonowaniu kontroli zarządczej w 2020 r. w Ministerstwie dotyczyły Standardu B6 – *Określenie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji*.

Zidentyfikowane słabości w funkcjonowaniu kontroli zarządczej w powyższym standardzie dotyczyły strategii w zakresie informatyzacji resortu i kierunków rozwoju informatycznego oraz realizacji projektów informatycznych bez opóźnień.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

Główne działania zaplanowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość, to przede wszystkim:

- kontynuowanie procesu redukcji obciążenia sądów obowiązkami sprawozdawczymi,
- kontynuacja prac związanych ze zwiększaniem dostępu koordynatorów kontroli zarządczej do danych statystycznych wykorzystywanych w kwartalnych raportach kontroli zarządczej umieszczonych w Hurtowni danych SAP BW.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- wdrożenie wewnętrznych procedur w obszarach wymagających uregulowania oraz dostosowanie istniejących regulacji i procedur do obowiązujących przepisów prawa oraz innych ustalonych mechanizmów kontrolnych w jednostkach (także w ramach kontroli zarządczej, jak i dotyczących procedur mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa dla życia i zdrowia pracowników oraz interesantów w okresie pandemii),
- kontynuowanie działań mających na celu pozyskanie dodatkowego wsparcia kadrowego we wszystkich grupach zawodowych, a w przypadku kary urzędniczej - intensyfikacja działań rekrutacyjnych (organizowanie staży absolwenckich i programów praktyk studenckich, akcje informacyjne w zakresie ogłaszanych konkursów na zwalniane stanowiska),
- zapewnienie optymalnej obsady w ramach przyznaných limitów,
- zapewnienie rozwoju zawodowego poprzez organizowanie szkoleń (w tym dostosowywanie tematyki szkoleń do zmieniających się przepisów); dofinansowywanie indywidualnego kształcenia na studiach licencjackich, magisterskich, podyplomowych,
- wyeliminowanie uchybień w działaniu jednostki i doprowadzenie do zgodności działania z obowiązującymi przepisami i procedurami wewnętrznymi,
- stałe monitorowanie pełnego przestrzegania obowiązujących przepisów prawa oraz procedur wewnętrznych w jednostkach,
- podnoszenie kwalifikacji kadry orzeczniczej i urzędniczej poprzez realizację szkoleń,
- poprawa efektywności komunikacji między sądami i komórkami organizacyjnymi sądu.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- kontrola realizacji zaleceń powizytacyjnych wydanych przez DSRiN (termin realizacji – na bieżąco),
- analiza realizacji zaleceń wydanych przez przedstawicieli wydziału kontroli BM,
- nadzór nad sposobem sporządzania dokumentacji z zakresu kontroli zarządczej (termin realizacji kwartalnie).

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Nie dotyczy

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- wzmocnienie skuteczności ochrony zasobów informatycznych przed nieuprawnionym dostępem do danych osobowych, dokumentów finansowo-kadrowych poprzez wdrożenie odpowiednich zabezpieczeń systemów informatycznych,
- stała poprawa komunikacji wewnętrznej poprzez udoskonalanie posiadanych systemów informatycznych (Apollo, EZD, Baza aktów własnych, programów księgowych i kadrowych – Enova, Płatnik,
- bieżące i regularne przesyłanie ofert szkoleniowych do pracowników dla zwiększenia zainteresowania szkoleniami on-line.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Nie dotyczy

g) Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości (wcześniej Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie):

Nie dotyczy

h) Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi:

Nie dotyczy

i) Ministerstwo Sprawiedliwości:

W zakresie usprawnienia obszaru B6 – *Określenie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji* w 2021 r. zostaną podjęte czynności w kierunku:

- 1) przygotowania strategii w zakresie informatyzacji resortu oraz kierunków rozwoju informatycznego na podstawie analizy potrzeb i określonych priorytetów;
- 2) zmiany modelu działania w projektach informatycznych celem uzyskania wyższego poziomu wsparcia w rozwiązywaniu problemów i zarządzaniu projektem;
- 3) stosowania zasady, że inicjatorem projektu powinna być komórka organizacyjna, do której zadań należy obszar zmian merytorycznych będących przedmiotem projektu;
- 4) rozważenia uproszczenia wymogów *Zasad portfelowych* dla mniejszych projektów.

W ramach działań naprawczych jeszcze w 2020 r. przyjęto *Wytyczne dotyczące terminów zwoływania posiedzeń Komitetów Sterujących Projektów oraz procedowania dokumentów projektowych*.

Dział III. Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

Główne działania zaplanowane i zrealizowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość:

- dokonano redukcji obciążeń sądów obowiązkami sprawozdawczymi poprzez dostosowywanie osadzonych na Hurtowni danych SAP BW w narzędziu BexAnalyzer skoroszytów tzw. informacji rocznej opracowywanej na podstawie załączników do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych,
- w związku z występowaniem epidemii odstąpiono od pogłębiania współpracy z Koordynatorami Kontroli Zarządczej z sądów powszechnych,
- zwiększono dostęp koordynatorów kontroli zarządczej do danych statystycznych wykorzystywanych w raportach kontroli zarządczej umieszczonych w Hurtowni danych SAP BW.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- wprowadzono szereg zmian w funkcjonowaniu sądów, celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego i ciągłości działania jednostek z związku z epidemią,
- podejmowano działania zmierzające do zapewnienia dodatkowego wsparcia kadrowego, w zakresie możliwości i zgłoszonych potrzeb,
- monitorowano poziom obciążenia pracą oraz etatyzacji w poszczególnych pionach orzecznich,
- stosowano płacowe i pozapłacowe narzędzia motywacyjne,
- wyeliminowano uchybienia stwierdzone w wyniku przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
- wprowadzono procedury wewnętrzne w obszarach działania jednostek wymagających unormowania oraz dokonano aktualizacji procedur wewnętrznych do obowiązujących przepisów,
- wzmożono nadzór nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa i procedur wewnętrznych oraz realizacją celów i zadań,
- zaktualizowano procedury wewnętrzne, w tym Politykę Bezpieczeństwa Informacji i Ochronę Danych Osobowych, Instrukcję obiegu dokumentów finansowych, Instrukcję inwentaryzacyjną, Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, a także procedury w zakresie antykorupcji i etyki zawodowej.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

Zwiększenie nadzoru nad zapewnieniem funkcjonowania kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w zakresie:

- zgodności działalności z przepisami prawa,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

Powyższe działania były realizowane podczas przeprowadzonych wizytacji oraz monitorowania zarządzania ryzykiem przez placówki.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

Nie dotyczy

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- nadzór i bieżący monitoring jakości pracy mający na celu stałą poprawę skuteczności i efektywności działania,
- bieżące monitorowanie przestrzegania obowiązujących przepisów i procedur wewnętrznych w jednostce,
- egzekwowanie zasady kwartalnego raportowania realizacji celów.
- realizacja zasady bieżącego monitorowania ryzyk nieakceptowalnych.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

Nie dotyczy

g) Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości (wcześniej Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie):

Nie dotyczy

h) Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi:

Nie dotyczy

i) Ministerstwo Sprawiedliwości:

W zakresie usprawnienia funkcjonowania w Ministerstwie Sprawiedliwości kontroli zarządczej w obszarze *Standardu C15 Mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych* w 2020 r. kontynuowano rozpoczęte w 2019 r. działania naprawcze polegające na opracowaniu i wdrożeniu dokumentacji wykonawczej do *Polityki Bezpieczeństwa Informacji Ministerstwa Sprawiedliwości*.

Opracowano i wdrożono następujące polityki określające zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji w poszczególnych obszarach:

- Polityka bezpieczeństwa fizycznego,
- Polityka cyberbezpieczeństwa resortu sprawiedliwości,
- Polityka bezpieczeństwa danych osobowych,
- Polityka bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych Ministerstwa Sprawiedliwości,
- Polityka bezpieczeństwa w obszarze zasobów ludzkich,
- Polityka zarządzania bezpieczeństwem w obszarze zasobów ludzkich,
- Procedura Zarządzania Ryzykiem Bezpieczeństwa Informacji Ministerstwa Sprawiedliwości,
- Instrukcja Wypełniania Formularza Szacowania Ryzyka Bezpieczeństwa Informacji Ministerstwa Sprawiedliwości,
- Formularz Szacowania Ryzyka Bezpieczeństwa Informacji Ministerstwa Sprawiedliwości,
- Procedura zarządzania incydentami bezpieczeństwa informacji,
- Procedura nadzoru nad dokumentacją SZBI,
- Procedura bezpieczeństwa dostaw i wyposażenia w Biurze Administracyjnym Ministerstwa Sprawiedliwości;

a także dla poszczególnych systemów teleinformatycznych:

- Polityka Bezpieczeństwa Systemu Informatycznego Biblioteki Ministerstwa Sprawiedliwości Libra 2000,
- Polityka bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego do obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej,
- Polityka Bezpieczeństwa Systemu Teleinformatycznego Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją,
- Polityka Bezpieczeństwa Systemu Teleinformatycznego Wsparcia Wniosków Etatowych.

Ciągłość działania systemów teleinformatycznych Ministerstwa została opisana w Planie Ochrony Infrastruktury Ministerstwa Sprawiedliwości oraz w Planie Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Sprawiedliwości. Zdefiniowano również zasady zarządzania ryzykiem obejmujące kwestie zarządzania ciągłością działania. Opracowano analizę ryzyka dla utraty ciągłości działania krytycznych systemów i usług IT oraz systemów zaliczanych do infrastruktury krytycznej państwa.

2. Pozostałe działania:

a) Sądy Powszechne:

- aktualizacja list biegłych, mediatorów, lekarzy sądowych, oraz placówek realizujących program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Pełnienie dyżurów przez kuratorów zawodowych i asystentów sędziego w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem.

b) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- aktualizacja polityki bezpieczeństwa danych osobowych oraz instrukcji zarządzania systemem opracowanie szczegółowych zasad, procedur i rozwiązań organizacyjnych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w związku z zagrożeniem epidemiologicznym związanym z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-COV-2 – wprowadzenie obowiązku świadczenia pracy zdalnej,

- opracowanie i przekazanie pracownikom wytycznych, celem zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych podczas wykonywania „pracy zdalnej”,
- wdrożenie folderu sieciowego „Harmonogramy” pracy świadczonej zdalnie pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych dla usprawnienia komunikacji pomiędzy pracownikami KSSIP w szczególnych okolicznościach pandemii,
- aktualizacja polityki bezpieczeństwa danych osobowych oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych,
- zmiana regulaminu organizacyjnego Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury dla skutecznej i efektywnej realizacji celów i zadań,
- powołanie Zastępcy Dyrektora ds. administracyjno-finansowych.
- stałe wdrażanie usprawnień i modyfikacja wprowadzonych rozwiązań dotyczących postępowania z dokumentacją i czynnościami kancelaryjnymi przy użyciu elektronicznego zarządzania dokumentacją w KSSIP,
- przeprowadzenie procesu samooceny procesy kontroli zarządczej z wykorzystaniem ankiet opracowanych w wersji elektronicznej.

c) Ministerstwo Sprawiedliwości:

Do pozostałych działań, które zostały przeprowadzone w 2020 r. należy m.in.:

1. Opracowanie wykazu systemów teleinformatycznych administrowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości wraz z przypisaniem do nich komórek organizacyjnych jako właściciela merytorycznego danego systemu.
2. Opracowanie *Standardu dokumentacji technicznej DIRS MS* i *Metodykę Wytwarzania Oprogramowania w Projekcie IT* dla wyeliminowania nieprawidłowości w dokumentacji technicznej dla poszczególnych systemów teleinformatycznych.
3. Opracowanie dla poszczególnych systemów teleinformatycznych harmonogramu testowego odtworzenia danych z kopii bezpieczeństwa w trybie procedury awaryjnego odtworzenia danych oraz wykazu zawierającego lokalizację infrastruktury technicznej.
4. Monitorowanie na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 listopada 2018 r. w sprawie kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 307 oraz z 2019 r. poz. 230) wskazanych przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości w 2020 r. elementów systemu kontroli zarządczej, tj. zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie portfelem projektów, bezpieczeństwo informacji, finanse Ministerstwa i komunikacja wewnętrzna.